

Asker idrettsråd

Organisasjonsledd i
NORGES
IDRETTSFORBUND

INNSPILL | Kommunedirektørens forslag til HANDLINGSPROGRAM 2027-30

2. oktober 2026

ASKERIDRETTE ER EN DEL AV LØSNINGEN

Asker idrettsråd er et organisasjonsledd i Norges idrettsforbund og olympiske og paralympiske komité (NIF), og er idrettslagenes fellesorgan i Asker kommune. Idrettsrådet skal arbeide for best mulige forhold for idretten lokalt, samordne og prioritere idrettslagenes interesser og være bindeledd mellom den organiserte idretten og kommunale myndigheter. Vår arbeidsform innbefatter å bidra til å utvikle løsninger i skjæringspunktet mellom offentlig og frivillig virke.

Asker idrettsråd støtter kommunedirektørens retning

Vi forstår behovet for omstilling. Men omstilling må også handle om mobilisere ressursene utenfor kommuneorganisasjonen. Idretten er en del av løsningen og kan bidra mer til kommunens mål når rammevilkårene gjør det mulig.

Asker idrettsråd har forståelse for at kommunen står foran krevende økonomiske prioriteringer. Demografiske endringer, økende behov innen helse og omsorg og knapphet på arbeidskraft gjør omstilling nødvendig. Vi støtter retningen om å prioritere forebyggende innsats med stor bruker- og samfunnseffekt.

Samtidig mener vi at handlingsprogrammet i for liten grad tar konsekvensen av en annen side ved den samme utfordringen: **Når kommunen fremover får knappere økonomiske og menneskelige ressurser, blir evnen til å mobilisere sivilsamfunnet viktigere og viktigere.**

Idrettslagene er ikke kommunale tjenesteleverandører, og deres kjerneoppgave er å skape idrettsaktivitet. Gjennom aktiviteten skapes viktige effekter som styrker kommunens tjenester; folkehelse, inkludering, tilhørighet, gode oppvekst-miljøer, frivillighet og levende lokalsamfunn.

Asker idrettsråd mener derfor at HP 2027–2030 bør bygge tydeligere på et prinsipp om hvordan kommunen og sivilsamfunnet utfyller hverandre. Kommunen skal fortsatt løse sine oppgaver, mens frivillighetens kapasitet mobiliseres systematisk der dette gir bedre samfunnseffekt.

De viktigste momentene i innspillet oppsummert:

- **Gjør idretten og frivilligheten til en del av kommunens omstillingsstrategi.** Når kommunen får knappere ressurser, bør kapasiteten i sivilsamfunnet mobiliseres mer systematisk uten at frivilligheten overtar kommunens lovpålagte oppgaver.
- **Unngå å kutte i virkemidlene kommunen samtidig trenger for å lykkes med forebygging.** Reduserte tilskudd kan svekke aktivitet, deltakelse og frivillig kapasitet.
- **Utvikle konkrete partnerskap – ikke bare gode intensjoner om samarbeid.** Aktive Lokalsamfunn, Aktivitetsguide og Aktive Lokalsamfunn Pluss viser hvordan kommune og idrett kan kombinere ressurser og nå felles mål innen oppvekst, inkludering, folkehelse og eldre.

- **Koble idretten tydeligere på kommunens prioriterte satsinger.** Særlig satsingen på levekårutsatte barn/unge og helsefremmende tilbud til eldre gir muligheter for større effekt gjennom samarbeid.
- **Bruk eksisterende bygg og anlegg bedre.** Før kommunen bygger eller etablerer nye tilbud, bør den undersøke hvordan skoler, haller og idrettsanlegg kan brukes mer. Ambisjonen bør være mer aktivitet og samfunnseffekt per kommunale krone og kvadratmeter.
- **Askeridretten ønsker å være en del av løsningen.** Vårt budskap er at kommunen må unngå å svekke en samfunnsressurs den samtidig vil bli mer avhengig av. Askeridretten kan ikke erstatte kommunen, men den kan bidra til at kommunen lykkes bedre.

Omstilling handler også om å mobilisere ressursene i lokalsamfunnet

Kommunedirektørens forslag legger opp til betydelig omstilling i planperioden. Det gjør det nødvendig å se bredere enn interne effektiviseringstiltak. Kommunen bør også spørre hvordan samarbeid med frivilligheten kan bidra til å nå samfunns mål med mindre press på kommunens egne ressurser.

Vi savner derfor ett overordnet spørsmål i handlingsprogrammet for at frivilligheten i større grad involveres i selve omstillingsstrategien: ***Hvilke oppgaver og samfunns mål kan kommunen nå bedre eller mer ressurseffektivt ved å samarbeide mer systematisk med frivilligheten?***

Dette handler selvsagt ikke om å overføre kommunale oppgaver til frivillige. Det handler om å investere i aktivitet og fellesskap, og om å bruke kapasiteten som allerede finnes i lokalsamfunnene.

Asker idrettsråd foreslår at kommunen i 2027 utvikler en partnerskapsmodell med frivilligheten, der noen få prioriterte samfunnsutfordringer velges ut og kommunen og frivilligheten sammen definerer mål, roller, finansiering og ønskede resultater. Vi har allerede besluttet å jobbe med partnerskap rundt Aktive Lokalsamfunn, ser på muligheter for hvordan vi kan samarbeide rundt Aktivitetsguiden og har allerede inngått et banebrytende samarbeid med NAV. Aktive Lokalsamfunn Pluss er også et satsingsområde der idrettslagene bidrar til oppnåelse av samfunns mål gjennom sin aktivitet.

Ikke spar på en måte som gjør frivilligheten svakere

Kommunedirektørens forslag peker på behovet for fortsatt omstilling, samtidig som forebygging, samarbeid og bedre utnyttelse av samfunnets samlede ressurser blir stadig viktigere. Asker idrettsråd mener dette er en riktig retning. ***Nettopp derfor bør kommunen være særlig oppmerksom på om innsparingstiltak svekker den frivillige kapasiteten kommunen samtidig vil ha behov for å mobilisere.***

Innen medborgerskap foreslås flere tiltak som berører idretten og frivilligheten direkte:

- 1) 600 000 kroner i innsparing gjennom harmonisering av tilskudd til privateide idrettsanlegg
- 2) 1,21 mill. kroner reduksjon til søkbare tilskuddsordninger til kultur, idrett og frivillighet
- 3) 800 000 kroner i økte inntekter ved Røykenbadet og idrettshaller og anlegg

1) Harmonisering av tilskudd til privateide idrettsanlegg

Vi støtter at kommunen gjennomgår dagens avtalet sikrer likebehandling og rydder opp dersom samme kostnad eller tjeneste kompenseres gjennom flere ordninger. God ressursbruk er også i idrettens interesse.

Samtidig bør en innsparing på 600 000 kroner bygge på dokumenterte, reelle innsparingsmuligheter. *Grunnlaget for innsparingen og konsekvensene for berørte idrettslag bør synliggjøres før endringene gjennomføres.* Dersom harmoniseringen gir vesentlige økonomiske utslag for enkelte lag, bør kommunen vurdere overgangsordninger eller en trinnvis innfasing.

Målet med harmoniseringen bør være en mer rettferdig, transparent og bærekraftig ordning og må også sees i lys av når avtaler er inngått og om disse er deflatorjustert.

2) Et betydelig kutt i søkbare tilskuddsordninger må forklares bedre

Asker idrettsråd er bekymret for den foreslåtte reduksjonen på 1,21 mill. kroner i søkbare tilskuddsordninger til kultur, idrett og frivillighet. Kommunedirektøren oppgir at tiltaket innebærer å redusere tilskuddspotten med 7,62 prosent. Samtidig omtaler teksten både faste tilskudd til organisasjoner, søkbare tilskudd og tilskudd til Asker kirkelige fellesråd. Det fremgår derfor ikke tydelig hvilket beregningsgrunnlag prosentatsen bygger på eller hvilke konkrete ordninger som skal omfattes av reduksjonen.

Vi mener det bør synliggjøres hvilke ordninger som inngår i rammen, hvor store de er i dag, hvilke reduksjoner de ulike tilskuddene har vært gjenstand for de siste årene og hvordan innsparingen er tenkt fordelt. Dette er nødvendig for at både organisasjonene og politikerne skal kunne vurdere de faktiske konsekvensene.

Kommunens kunnskapsgrunnlag beskriver kommunale tilskudd som et virkemiddel for økt innsats i det frivillige organisasjonsarbeidet og for å opprettholde mangfoldet i aktivitetstilbudene. Et betydelig prosentvis nedtak må vurderes også opp mot kommunens ambisjoner om forebygging, deltakelse og sterkere samarbeid med frivilligheten.

3) Prisene må ikke bli en indirekte omstilling av frivilligheten

Når medborgerskap skal hente 800 000 kroner i økte inntekter fra Røykenbadet og idrettshaller og anlegg, ber vi om at det forklares hvordan inntektsøkningen skal realiseres. Dersom den skal komme gjennom større bruk av anleggene, kan dette være positivt. Dersom den innebærer at idrettslagene samlet skal betale mer, bør konsekvensene synliggjøres.

Videreføring av tidligere innspill

Asker idrettsråd opprettholder tidligere innspill om å redusere økonomiske barrierer for deltakelse: gratis trening, kamp og arrangement for barn og unge til og med 25 år, gratis ferietrening, gebyrfri bruk i SFO-tid når idrettslag bidrar til aktivitet for barn, og gratis møterom for frivilligheten. De konkrete kravene og prioriteringene vil vi komme tilbake til i den videre budsjettprosessen.

Før de foreslåtte reduksjonene gjennomføres mener vi derfor at kommunen bør svare på:

- Hvilke idrettslag og anlegg rammes av reduksjonen på 600 000 kroner og hvor stor blir reduksjonen for det enkelte lag?
- Dersom lag får vesentlige reduksjoner, hvordan vil kommunen sikre nødvendig overgangsløsning?
- Hvilke konkrete tilskuddsordninger inngår i beregningsgrunnlaget for reduksjonen på 7,62 prosent, hva er dagens ramme for hver av dem, hvordan har disse utviklet seg de siste fem årene og hvordan er reduksjonen på 1,21 mill. kroner tenkt fordelt?

- Hvordan er konsekvensene for aktivitet, deltakerkostnader og frivillig kapasitet vurdert?
- Hvordan skal 800.000 i økte inntekter på Røykenbadet realiseres uten prisøkning utover deflator?

Asker idrettsråd ber om større synliggjøring av konsekvenser

Vi har forståelse for at også Medborgerskap må bidra til kommunens omstilling. Når kommunen reduserer økonomiske virkemidler som understøtter frivillig aktivitet, bør det være tydelig hva som kuttes, hvorfor det kuttes og hvilke konsekvenser det forventes å få.

Omstilling bør ikke bare handle om hvor kommunen kan bruke mindre. Den bør også handle om hvordan kommunen og lokalsamfunnet sammen kan få mer ut av ressursene som allerede finnes. Denne balansen mener Asker idrettsråd bør ligge til grunn når tiltak som berører idretten og frivilligheten vurderes.

Styrking av helsefremmende tilbud for eldre – sammen med idretten?

Kommunedirektørens forslag inneholder en styrking av helsefremmende tilbud rettet mot eldre. Asker idrettsråd mener dette er et område der kommunen aktivt bør vurdere hvordan idrettslag og andre frivillige organisasjoner kan inngå som del av løsningen.

Aktive Lokalsamfunn Pluss illustrerer en mulig modell: Kommunen kan bidra med finansiering, kompetanse og kobling mot målgrupper, mens idrettslagene tilbyr aktivitet, møteplasser og frivillighet.

Vi ønsker derfor dialog om hvordan en del av satsingen kan brukes til partnerskap med frivilligheten om fysisk aktivitet, møteplasser og frivillig deltakelse for eldre, med tydelige mål og evaluering.

Levekårsutfordringer stopper ikke ved skoledagens slutt.

Kommunedirektøren prioriterer innsats mot levekårsutsatte barn, unge og familier. Vi støtter denne retningen helhjertet og dette kan også styrkes ved å i større grad koble skoledagen og fritidsaktiviteter.

Kommunen og idretten har allerede en utstrakt samarbeidsmodell gjennom Aktive Lokalsamfunn. Idrettsrådet har tidligere foreslått at modellen utvikles til et forpliktende partnerskap mellom skole, kommune og idrett og her håper vi at vi sammen finner gode løsninger. Aktivitetsguideordningen gir i tillegg en målrettet metode for å hjelpe barn og unge inn i aktivitet.

Vi foreslår at satsingen i levekårsutsatte områder får et tydelig «etter skoletid»-perspektiv, og at Aktive Lokalsamfunn og Aktivitetsguide kobles tettere inn. Det krever ikke nødvendigvis at midler flyttes fra skolebudsjettet, men først og fremst krever det at kommunens virkemidler sees i sammenheng.

Optimaliser kommunale bygg

Med høy gjeld og behov for omstilling er bedre utnyttelse av eksisterende bygg og anlegg viktig. Asker idrettsråd støtter retningen mot arealeffektivitet og mener den også bør omfatte samfunnseffekt.

Skoler, gymsaler, idrettshaller og andre kommunale bygg står delvis ubenyttet når frivilligheten har behov for lokaler. Kommunen bør undersøke hvordan eksisterende bygg kan gjøres enklere

tilgjengelige for frivillig aktivitet utenfor dagens definisjon av ordinær brukstid. Målet bør være flere aktivitetstimer per kommunal kvadratmeter.

Ikke la vedlikeholdsetterslep på anlegg bli morgendagens investering

Vi støtter prinsippet om verdibevarende vedlikehold. Det samme prinsippet bør anvendes på idrettsanlegg og på kommunens samspill med idrettslagseide anlegg.

Idrettslagseide anlegg avlaster kommunen både økonomisk og kapasitetsmessig. Når støtte til drift og rehabilitering reduseres, kan vedlikeholdsetterslep og fremtidige investeringsbehov øke.

Vi ber derfor om at støtte til rehabilitering og drift av idrettslagseide anlegg ikke bare vurderes som tilskudd til frivilligheten, men også vurderes som del av kommunens langsiktige forvaltning av aktivitetskapasitet.

Fra høringsinnspill til samarbeid i 2027

Asker idrettsråd ønsker ikke bare å peke på hva kommunen bør gjøre. Vi ønsker å bidra. 2027 kan brukes til å prøve ut en mer systematisk modell der kommune og idrett velger noen få områder hvor vi sammen dokumenterer om samarbeid gir bedre effekt. Områder kan være;

Barn og unge: Aktive Lokalsamfunn + Aktivitetsguide + skole/NAV.

Eldre: Aktive Lokalsamfunn Pluss + kommunens helsefremmende satsing.

Utenforskap og inkludering: Idrettslag som lokale møteplasser og inngang til aktivitet og frivillighet.

Bedre ressursutnyttelse: Mer aktivitet i eksisterende kommunale bygg og anlegg.

For hvert område kan det settes ulike mål som vil gjøre samarbeidet mer forpliktende og samtidig gi alle parter bedre kunnskap om hva som virker.

Idretten er en del av løsningen

Asker idrettsråd har forståelse for behovet for omstilling, men frivillighetens rammevilkår kan ikke svekkes år etter år uten at det til slutt går ut over aktivitet og kapasitet med de følger dette kan gi.

Askeridretten kan ikke og skal ikke erstatte noen deler av kommunen. Men vi kan bidra til at kommunen lykkes bedre med forebygging, deltakelse, folkehelse, inkludering og levende lokalsamfunn. Vi har mange av de samme målene innen oppvekst, inkludering, folkehelse og forebygging og vi når dem bedre når vi samarbeider tett.

Vi ber om at det må unngås en gradvis svekking av Askeridretten gjennom nye kutt for frivilligheten. Da står vi bedre rustet til å løse samfunnsutfordringer sammen med kommunen.

På vegne av Asker idrettsråd,

*Gorm Haugen
Styreleder (sign.)*

*Gry E. Garlie
Daglig leder (sign.)*